AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 174 — CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, JULY 27, 1938 — LETO XLI. — VOL. XLI.

Knjižnica Slovenska Ljubljana

SENZACIONELEN SKOK V SMRT

New York, N. Y. — Ves New York je spravil včeraj pokonci John Ward, star 26 let in nezaposlen, ko se je pognal iz 17. nadstropja nekega hotela na cestni tlak. Polnih deset ur je sedel Ward na oknu in se pripravljal na odločitev, bi li skočil ali ne. Tisočglava množica se je zbrala spodaj na cesti, več kot tisoč policajev je delalo red in se pripravljalo, da prepreči samomor nespametniku. V hotelski sobi so ga prosili ,naj se premisli, naj bo pameten. Ko je njegova mati zvedela o nameri svojega sina, ga je poklicala po telefonu. Prinesli so mu telefon k oknu. Ward je nekaj časa poslušal, potem pa obesil slušalo, ne da bi kaj rekel.

Policija je prinesla veliko mrežo in jo skušala razpeti med 16. in 18. nadstropjem, da tako kandidata dobi v mrežo. Toda predno je mogla mrežo razpeti, se je Ward odločil, stopil z okna in strmoglavil v globino. Fotografi so bili na mestu in so slikali Warda vse od okna, pa doli do cestnega pločnika. Ko je letelo truplo skozi zrak, se je izvil en sam krik groze iz množice. Nekaj žensk je omedlelo.

Še predno je samomorilec napravil usodepolni korak, so se pojavili med množico profesionelni igralci, ki so stavili 2 proti 1, da Ward ne bo skočil. Kdor je vzel stavo, je dobil.

Ward je bil že več kot eno leto na kandidatski listi za smrt. Že lani si je bil prerezal vrat, a je pozneje okreval. Ko je sedel na oknu in se pripravljal na drugi svet, je odgovarjal ljudem, ki so ga prosili, naj se premisli, da življenje zanj nima nobenega pomena več. Ob 9:41 zvečer clevelandski čas, je flegmatično stopil v praznino pod seboj. Sprva je letel z glavo nizdol, potem se je telo postavilo pokonci, se parkrat zavrtelo in že je z zamolklim padcem treščil na pločnik.

Učitelji v Akronu bodo šli v pokoj s 70 leti

Akron, O. — šolski odbor v Akronu je odglasoval z 5 proti 2, da morajo vsi učitelji in učiteljice stopiti v pokoj, ko dosežejo 70. leto starosti. Take učiteljske moči pa morajo dobiti eno leto poprej obvestilo o tem. Nekateri člani odbora so celo zahtevali, da morajo učitelji v pokoj z 65 leti, kot se je to sprejelo v Clevelandu od šolskega odbora. Ta odredba se je uvedla največ zato, da se da mladim učiteljskim močem prilika do službe.

Mr. Drašler na radiju

Danes zvečer ob 6:30 govori na slovenskem programu na postaji WCLE inženir g. Louis Drašler. Poslušajte ga, ker vam bo mnogo zanimivega povedal.

Za konvencijo SDZ

Seja odbora za konvenčne prireditve društev SDZ za Collinwood in Euclid, se vrši v četrtek 28. julija ob osmih zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Vabljeni so tudi delegatje in delegatinje. — Tajnik.

Pogreb Joseph Kauška

Poročali smo, da se vrši pogreb pokjnega Josepha Kauška v četrtek. Zdaj se sporoča, da bo pogreb v petek zjutraj od deveti, ker pride njegov sin iz Kalifornije v čertek. Pogreb se vrši v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd.

Zasliševanje v delavski uniji se je pričelo s splošnim pretepom

Detroit, Mich. — Izvrševalni odbor avtomobilske unije je zabranil nekaterim članom biti navzoči pri zaslišanju, ki se vrši radi odstavljenja štirih podpredsednikov avtomobilske unije. Vsled tega so rebeli v uniji udrli v glavni stan unije in vnel se je mal tepež, ki se je pa kmalu končal in nezadovoljneži so odšli iz dvorane. Več lokalnih podružnic unije je bilo udeleženih pri tem. Vodje teh nezadovoljnežev so se izrazili, da je nameravano zaslišanje nepostavno. Dejsttvo pa, ker se ne pusti k zasliševanju pristaše odstavljenih uradnikov unije, da je zgled birokracije izvrševalnega odbora in da se že naprej vidi, da bo zasliševanje nepošteno.

Vodje upornikov so nameravali vprizoriti sedeči štrajk v glavnem stanu unije. Prinesli so s seboj sendviče in kavo. Vsedli so se po stoleh, mizah in po tleh. Zasedli so celo privatno pisarno predsednika unije, Homer Martina. Kmalu nato je prišlo do boja s pestmi, nakar je eksekutivni odbor sprejel resolucijo, da se dovoli vstop k zasliševanju vsem članom unije, ki jih je več sto tisoč. Nato so uporniki odšli, ne da bi povedali, če mislijo priti še nazaj.

Gov. Davey dolži protikandidata Sawyerja, da je posojeval denar raznim časopisom

Cincinnati, O. — Governer Davey je govoril v pondeljek večer po radiju in obdolžil svojega protikandidata, da si je priboril vstop v tukajšnjo zavarovalno družbo in da je potem posojeval ogromne vsote tega denarja dvema časopisnima sindikatoma, Scripps-Howard in Brush-Moore, ki so zdaj proti Daveyu.

Governer je zelo napadal razne časopise po Ohio, ki so proti njemu iz vzroka, ker se noče podati njihovi diktaturi in ker jim ne pusti, da bi vodili vlado države Ohio.

Dalje je governer citiral odstavek knjižice, ki jo je izdala ohijska komunistična stranka in ki se glasi: "Na državni konvenciji prošlega decembra smo sprejeli geslo: Davey mora biti poražen!" To geslo komunisti zdaj tudi točno izvajajo, je rekel governer.

Governer je udrihal po časopisju, ki je bilo proti njemu, še ko je prvič nastopil urad v Columbusu. To časopisje mu ni dalo niti enega samega koščka priznanja, da bi bil kdaj sploh napravil kako dobro stvar. Nobena živa duša na svetu ne more biti tako slaba, kot slikajo mene, je rekel Davey.

Dalje je governer izjavil, da je nekatero časopisje samo radi tega proti njemu, ker jim ni dal prilike, da bi časopisje diktiralo, kake vrste žganje naj se prodaja v državnih prodajalnah. Potem bi časopisje s takimi kompanijami napravilo mastne pogodbe za oglase in če bi bil napravil to, bi ga bilo zdaj prav tisto časopisje povzdigovalo do neba.

ODPRTO PISMO COUNCILMANU VEHOVCU

Dragi g. Vehovec!

V pondeljek sem bral v lokalnem ameriškem dnevniku poročilo, da si v nedeljo na pikniku demokratskega kluba 32. varde govoril in v svojem govoru nazival governerja Daveya "lažnikom." Trdil si, da John L. Lewis ni vprašal governerja, da pošlje vojake k jeklarski stavki. Governer Davey je trdil, da je Mr. Lewis vprašal za vojaštvo radi protekcije in kolikor je meni znanega, Mr. Lewis dozdaj še ni zanikal te trditve. Zato bi mislil, da je bila Tvoja obdolžitev napram governerju nekoliko prezgodnja in drugič, jako nediplomatsko.

Toda neglede na to, kaj je resnica in kaj ni glede zgornjega zatrdila, bi Te prosil, da svoje izraze nekoliko omiliš. Koncem konca sta oba, governer Davey in Mr. Sawyer demokrata. Predsednik Roosevelt v svojem obisku v državi ni dal prednosti ne enemu ne drugemu in oba sta člana stranke, katere načelnik je predsednik Roosevelt. Jaz sem stopil na stran governerja Daveya, ker ga poznam osebno in ker vem, da je bil vedno prijazen delavstvu, naklonjen našim ljudem. Radi tega mislim, da je upravičen do ponovne izvolitve.

S tem pa ni rečeno, da bom nasprotoval Mr. Sawyerju, ako bi bil nominiran in ravno tako niti izdaleka ni moj namen, da bi ga kdaj napadal.

Dragi moj councilman! Iskreno čutim, da Ti, kot vodja našega naroda in naših demokratov, imaš gotove dolžnosti. In te dolžnosti niso v tem, da bi prizadeval rane in sovraštvo, ki bi se težko zacelilo po primarnih volitvah. Kot sem zgorej rekel, oba kandidata sta demokrata in oba sta člana predsednikove stranke. Ne verjamem, da bi imel Ti namen, da bi kot prijatelj predsednika Roosevelta ne hotel stati za governerjem Daveyem, če bi bil nominiran pri primarnih volitvah in da bi rajši podpiral republikanskega kandidata za governerja. Ne verjamem, da bi hotel kaj takega učiniti. Zato bi Te pa iskreno prosil, da ne storiš ničesar, kar bi Te pozneje v kampanji kompromitiralo.

H koncu Te prosim, da se nam pridružiš in pomagaš združiti naš narod, da se ustvari med nami prijateljstvo, mesto da bi narod razdvajali in ustvarjali sovraštvo, ki se težko omili. Koncem konca je pa tudi to gotovo, da bo Mr. Sawyer potreboval vse prijatelje governerja Daveya, ako bo nominiran.

V upanju, da Te bo to javno pismo nagnilo k prijateljskemu mišljenju, kot je bilo pisano iz prijateljskega namena, ostajam udani

John L. Mihelich,
demokratski vardni vodja.

Rockefeller upa na boljše čase

New York, N. Y. — John D. Rockefeller, eden najbogatejših mož v deželi, je danes izjavil, da sicer ne daje veliko pozornosti na borzo, vendar pa kaže sedanja živahna aktivnost na borzi jako dobro. Ko se je oni dan vrnil iz Evrope, so ga vprašali, kakšno je njegovo mnenje glede bodočih razmer v deželi, je rekel, da upa na boljše. Boljša trgovina je vedno dobra mera za zaposlitev, je rekel Rockefeller.

Češka namerava biti pripravljena za vsak slučaj

Praga, Čehoslovaška. — Čehoslovaški ministerski predsednik Milan Hodza je sklical parlament za 2. avgusta. Od zasedanja parlamenta bo zahteval, da mu ta poveri neomejeno moč čez ekonomske in finančne zadeve. Čehoslovaški parlament ni bil v zasedanju že od 21. maja, to je od časa napetosti med Čehoslovaško in Nemčijo.

Ta korak ministerskega predsednika se tolmači tako, da se Čehoslovaška dobro pripravlja za vse slučajnosti, ki bi lahko nastale pri zahtevi koncesij od raznih narodnostnih manjšin v državi.

Čehoslovaška namerava upeljati triletno vojaško službo, mesto dveletne, kot je zdaj. Da se to izvede, mora imeti vlada od parlamenta polno moč, da financira ta korak.

Med tem je pa ponudila Anglija kot posredovalca med sudetskimi Nemci in čehoslovaško vlado lorda Runcimana, ki ga je češka vlada odobrila. Drugi teden najbrže pride do pogajanj z sudetskimi Nemci, obenem bo pa zasliševanje zastopnikov vseh narodnostnih manjšin, ki zahtevajo svoje posebne koncesije.

Kot se naznanja iz Berlina, je tudi nemška vlada molče odobrila angleškega posredovalca, ki bo skušal svetovati in posredovati med čehoslovaško vlado in zahtevami sudetskih Nemcev.

Zastrupljen kandidat

Frankfort, Ky. — Governer A. B. Chandler, ki kandidira za zveznega senatorja, je zbolel in njegova žena vodi zdaj volivno kampanjo. Včeraj je governer govoril po radiju s postelje, prvič po enem tednu. Šele včeraj je prišla v javnost precej razburljiva vest, da je bil governer zastrupljen. Na nekem shodu da je pil iz vrča vodo, ki je bila na mizi za govornike. Takoj zatem je čutil velike bolečine v želodcu. Sumnjo, da je bila voda zastrupljena, potrjuje tudi dejstvo, da sta zbolela tudi dva druga govornika, ki sta pila isto vodo. Zdravnik, ki zdravi kandidata, pravi, da je bila voda na vsak način zastrupljena. Chandler kandidira proti senatorju Barkleyu, vodji demokratske večine v senatu.

Zaroka

Mr. in Mrs. Frank Chapic, 845 E. 146th St. naznanjata, da se je zaročila njih hčerka Ann Irma z Mr. John Grudom, 17621 Schenley Ave. Naše čestitke!

Od Niagarskih slapov

Družina John Petrič iz Edna Ave. pošilja iskrene pozdrave vsem prijateljem in znancem z obiska Niagarskih slapov.

Napetost med Vatikanom in Mussolinijem

Očividno se diktator Mussolini ne zmeni za papeževo svarilo, ki ga je izdal zadnje dni, da je proti nameravanemu "čiščenju arijskih plemen" v Italiji.

Rim, Italija. — Diktator Mussolini je izdal v javnost svojo trdno namero ,da bo začel pogon za "čiščenje" italijanskega naroda, s čemer je mišljeno sekanje vsakih socialnih pravic židovski manjšini v Italiji. To svojo namero misli izpeljati kljub izjavi papeža, ki je pred nekaj dnevi ožigosal vsako tako čiščenje, ker se s tem krati človečanska pravica te ali one narodne manjšine, katerih vsaka ima pravico do svobodnega obstanka pod tem božjim soncem.

Ta namera diktatorja Mussolinija je ustvarila nemalo skrb 48,000 Židov v Italiji. Podrobnosti tega "čiščenja" še niso znane. Da se pa Mussolini opere pred javnostjo, je izjavil potom svojih zastopnikov, da židje v drugih deželah rovarijo proti njegovi vladi in da so se smatrali židje že tisoče let ko pleme, ki visoko nadkriljuje vsa druga plemena. Kljub toleranci laške vlade napram židom," trdi Mussolini, "pa židje v raznih državah rovarijo priti fašizmu."

V kolikor se sodi, bo nameravano "čiščenje" v Italiji v prvi vrsti namenjeno v to, da bo prepovedana ženitev med židi in čistokrvnimi Italijani, dalje, da židje ne bodo smeli lastovati zemljišča ali druge lastnine, da ne bodo smeli prakticirati odvetništva, zdravništva, da ne bodo mogli biti učitelji, ne kaki drugi profesionisti.

Za tretji termin Roosevelta

Governer države Michigan, Frank Murphy, vpliven demokrat v deželi, je govoril na shodu severnih michiganskih demokratov, da bo morda prišla potreba, da se kandidira Roosevelta tudi za tretji termin. "Narod pride prvi," je poudarjal Murphy, "in novi deal se mora nadaljevati. Da se pa novi deal nadaljuje, bo treba imeti na čelu Roosevelta še štiri leta."

Redni poleti čez Atlantski ocean so na programu

New York, N. Y. — V pondeljek je bil upeljan nekak stalen polet čez Atlantski ocean, ko je dospel iz Evrope en aeroplan in en nemški in en angleški sta poletela čez ocean vzhodno. Od zdaj pa do konca poletja bo minil malokateri dan, da ne bi bil vsaj en aeroplan na poletu čez Atlantik. Kak dan bodo celo kar štirje v poletu.

Zadnji teden je dospel iz Anglije Mercury, iz Nemčije pa Nordmeer. V pondeljek sta oba poletela zopet domov, dočim je dospel sem nemški aeroplan Nordwind. Do meseca oktobra je na listi najmanj 40 angleških, francoskih in nemških letal, ki bodo leteli preko morja.

Milijoni v Španijo

Washington, D. C. — Kongres je bil sprejel še lansko leto postavo, da se mora vse prispevke, ki se jih namerava poslati v Španijo, registrirati pri vladi. Tako zdaj vlada naznanja, da je bilo nabranega za odpomoč Špancem in sicer za obe vojskujoči stranki, $1,386,544.93. Do 1. julija letos je bilo poslanega v Španijo $1,018,067.91. Razlika med nabranim denarjem in odposlanim se je pa porabila za stroške pri zbiranju doneskov, kar znese preko četrt milijona dolarjev.

Ralph Butala odobren

Znana Citizens' liga, ki pred vsakimi volitvami preišče srce in obisti vsakemu kandidatu, priporoča dobre in zmožne in ne priporoča one, ki se ji ne zde zmožni, je tudi zdaj vzela v pretres vseh 255 kandidatov za ohijsko državno zbornico. Izmed teh jih je pronašla 160 nekvalificiranih in nepriporočljivih. Izmed slovenskih kandidatov v državno zbornico je ta liga priporočila samo Mr. Ralph Butala.

Pobiranje asesmenta

Danes zvečer od 6 do 7 se bo nahajala tajnica društva št. 162 KSKJ v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida v svrho pobiranja asesmenta.

Daveyu prisojajo večino glasov v osrednjih okrajih države Ohio

Columbus, O. — Kot kaže pregled v štirih osrednjih okrajih države Ohio, ima tam governer Davey prednost pred svojim protikandidatom Sawyerjem. Ti okraji so Tuscarawas, Coshocton, Licking in Knox. Sicer se trdi, da bo imel tam governer manjšo večino kot pred dvemi leti, vendar pa večina bo.

Najbolj aktivni v kampanji za Sawyerja v okraju Tuscarawas so vojni veterani ,ki so bili v svetovni vojni pod njegovim poveljstvom v Franciji. Ti stanujejo v New Philadelphiji, Dover, Dennison in Uhrichsville. Druga Sawyerjeva moč v tem okraju so tudi člani CIO, ki štejejo nekako 3,000 glasov. Ti so solidno proti Daveyu. Proti vsemu temu ima pa governer za seboj demokratske organizacije in pa delavce, ki imajo državno delo in katerih ni malo.

CIO in radikalci so doživeli v državi Texas značilen poraz

Washington, D. C. — V državi Texas so se vršile primarne volitve, katerih izid je začudil vso deželo. Volitve so pred vsem prizadjale velik udarec CIO in radikalnemu elementu, s tem, da je bil poražen kongresnik Maury Maverick, vodja levice v kongresu. Izvoljeni so bili vsi konzervativni demokratje. Izvoljen je bil tudi Martin Dies, ki je strasten nasprotnik CIO. William Green, načelnik A. F. of L. je rekel vzpričo izida teh volitev, da je bil to direkten udarec v obraz CIO.

"Poraz kongresnika Mavericka," je rekel Green, "naj bo v svarilo članom kongresa, da narod v tej deželi ne mara zastopnikov v kongresu, ki propagirajo za CIO. Maverick je bil priporočen od CIO in njegovi izvolitvi je nasprotovala A. F. of L. Izid volitev se lahko smatra za delavsko kot tudi za politično zmago. Veselo znamenje je, da je bil nominiran kongresnik Summers, zvest prijatelj A. F. of L., čeprav je bil očrnjen od CIO. Prav za prav je bilo nominiranih vseh pet kongresnikov, ki so bili napadani od CIO.

Pozdravi iz Postojne

Predno so se podale naše prijazne izletnice v slavno Postojnsko jamo, so še napisale kartico in poslale iskrene pozdrave: Albina Novak, Marie Prisland, Mary Smoltz, Agnes Lach, Josephine Erjavec, Angela Virant, Evelyn Fabian, Alice Železnik, Olga Erjavec in Mildred Erjavec. Kako se jim je pa v jami dopadlo, bodo poročale pozneje.

SAWYERJA SE DOLŽI, DA POBIRA PRISPEVKE OD OHIJSKIH POŠTARJEV

Columbus, O. — Francis Durbin demokratski načelnik iz Allen okraja je obdolžil glavni kampanjski stan za izvolitev Sawyerja, da se je napravil pritisk na ohijske poštarje, da morajo prispevati za Sawyerjevo kampanjo. Durbin je rekel, da se bo obrnil na državnega pravdnika, da zadevo preišče. Državni pravdnik, Herbert S. Duffy, je izjavil, ko je slišal o tej obdolžitvi, da njegov urad ni kompetenten, da bi tako zadevo preiskoval, ampak da more to storiti samo federalna velika porota, ker so poštarji uslužbenci federalne vlade in država nima do njih nobene moči.

Sprejem evropskih delegatov

Narodnostne grupe v Clevelandu se pripravljajo, da si izbero komitej, ki bi delal na to, da pride v Cleveland delegacija iz Evrope, ki se udeleži Svetovnega mladinskega kongresa v Poughkeepsie, N. Y. prihodnji mesec. V svrho izvolitve tega komiteja se zbero zastopniki in zastopnice Slovencev, Slovakov in Madžarov v četrtek 28. julija v International inštitutu, 1620 Prospect Ave. Kogar zanima stvar, naj se udeleži sestanka v četrtek.

"Wiener roast"

V soboto večer prirede "Prisland kadetinje" št. 50 SŽZ wiener roast na Pintarjevi farmi. Bo jako zanimivo in prijetno. Dekleta vam bodo postregla z vsem dobrim, jedačo in pijačo. Trinkov orkester bo igral za ples. Za ples plačate 25c od para za ves večer. Pridite!

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto $5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3.00.
Za Evropo, celo leto, $7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, $5.50 per year; Cleveland, by mail, $7.00 per year.
U.S. and Canada, $3.00 for 6 months Cleveland, by mail, $3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid, by carriers, $5.50 per year, $3.00 for 6 months.
European subscription, $7.00 per year.
Single copies, 3c

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83 No. 174, Wed., July 27, 1938

Kaj so naredili WPA delavci?

Uprava Works Progress Administration ali kot pravimo po domače WPA je pred kratkim sestavila inventar o vsem tem, kar je storila v zadnjih dveh letih. Poročilo je bilo predloženo predsedniku Rooseveltu, ki ga je čital z očividnim dopadenjem. Iz poročila je razvidno kaj so pravzaprav WPA delavci naredili v Ameriki, velik obseg njih del in raznovrstnost teh del, ki so neizmerne in trajne koristi za vso deželo.

V poročilu so vključeni le oni projekti, ki so bili od WPA delavcev izvršeni med mesecem avgustom 1935 in 20. oktobra 1937. Poročilo pa ne vključuje del drugih pripomožnih agencij, niti ne vključuje nobenih del prejšnjih WPA in FERA vladnih agencij.

Najbolj pomembna izmed konkretnih del, ki tvorijo 70 odstotkov vsega WPA dela, je zgradnja 11,106 javnih poslopij ter poprave in izboljšave na drugih 31,000 poslopjih. WPA delavci so nadalje zgradili 43,870 novih javnih cest in ulic in popravili in izboljšali nadaljnih 147,000 milj cest. Zgradili so nič manj kot 19,000 mostov in več kot 11,500 milj odvodnih jarkov ob cestah. Popravili so tudi kakih 32,000 milj starih jarkov in zgradili 3,000 milj vodovodov, glavnih in postranskih vodnih cevi.

Prispevali so h kontroli erozije (spravljanju zgornje plasti zemlje in k splošno ohranitvi prsti), vodnih virov in gozdov. WPA delavci so nadalje zgradili 16,000 malih jezov, nad 2,000 shrambenih jezov in zasadili so približno 200,000,000 novih dreves. Izvršili so še mnogo drugih del, važnih za konservacijo, kot na primer zgradnje ognjelomov, požarnih in gozdnih kolovozov in ustanovitev rastlinskih in drevesnih sadišč, rezervacije za ptice in divjačino.

Izvršilo se je pa tudi mnogo negradbenega dela. WPA delavci so na primer izdelali več kot sto milijonov oblačilnih komadov v šivalnicah za kliente na relifu, katera obleka se je zastonj razdelila med brezposelne ljudi. Šolskih kosil za otroke, ki sicer ne bi dobivali pravilne in primerne hrane, je bilo več kot 128,000,000. Mnogo milijonov ljudi, ki niso bili v stanu plačevati za zdravniško oskrbo, je dobilo pomoč od WPA klinik in bolničark.

Vzgojevalno in kulturno delovanje je bilo pospešeno na neprecenljiv način. Več kot en milijon odraslih oseb je bilo vpisanih v razne WPA šolske tečaje tekom omenjenih dveh let. Največja skupina teh je pohajala tečaje, kjer se je ljudi učilo pisati in čitati. WPA učitelji so izučili skoro 700,000 ljudi, da danes lahko berejo in pišejo, česar prej v življenju še nikdar niso znali. Poučevalo se je tudi angleški jezik, v manjšem obsegu petje, šivanje, risanje in še v manjšem obsegu državljanstvo, kar pa ni bilo vselej uspešno.

Nadalje so WPA delavci ustanovili nad 2,000 podružničnih knjižnic in kakih 6,000 potovalnih knjižic. Več kot 3,000,000 knjig je prišlo med narod za splošno izobrazbo in te knjige so bile v ogromni večini poučnega značaja. Nadalje so WPA delavci katalogirali nekaj nad 18,000,000 knjig v raznih javnih knjižnicah Zedinjenih držav, kar je ogromno, pa tudi odgovorno delo.

Umetniškim, glasbenim in dramatskim skupinam so zvezne skupine od strani WPA prinesle veliko korist. Glasbene prireditve, vštevši koncerte, opere in nastope pevskih zborov, so privabile vsak mesec povprečno več kot 3,000,000 ljudi, ki so poslušali te WPA umetnike. Približno 2,800 gledaliških prireditev se je vprizarjalo vsak mesec in te prireditve je poslušalo nad en milijon ljudi. WPA umetniki so proizvedli na tisoče slik in fresk za rabo v javnih poslopjih in zavodih. American Guide (ameriški kažipot) je pomemben prispevek zveznega pisateljskega projekta.

Kar smo zgorej navedli znači le značilne dovršitve WPA programa. Izvršenih je bilo še mnogo, mnogo drugih projektov, in vse to delo bi ostalo nedotaknjeno, se nikdar ne bi izvršilo, ako ni administracija Roosevelta prišla na srečno idejo, da se brezposelnim plačuje vsaj majhen zaslužek, namesto, da bi se dajal malenkosten relif. Z WPA deli si je Rooseveltova administracija priborila trajen in zgodovinski spomin v napredku Amerike. WPA delavci so pa lahko ponosni na svoje gigantsko delo.

Kaj pravite!

Ali se še spominjate, ko je Hoover grozil, da bo rasla trava po cestah, če ne bo on izvoljen? Ker se je Roosevelt bal, da bi se kaj takega znalo res pripetiti, zdaj ceste asfaltira. Po drugih cestah pa, ki še niso asfaltirane, je pa toliko cesarskih delavcev, da travo sproti pohodijo.

* * *

Komunistični slamopukci na 63. cesti pišejo, da je bil demokratski shod prošli teden v SND "klaveren" in slabo obiskan. No, zamašek za silo gotovo ni bil navzoč, ker sicer bi ne pisal, da je shod "slabo obiskan," če so v dvorani VSI sedeži zasedeni in da morajo ljudje celo stati zadej v dvorani. Kar se pa tiče klavernosti pa že razumemo. Je res klaverno za človeka, ki mora gledati od strani, kadar se volivci pripravljajo na izvajanje svojih državljanskih pravic.

BESEDA IZ NARODA

Poroka slovenskega para

Cleveland, O. — V soboto 30. julija se bosta poročila Joe Mlakar in Miss Lillian Mah. Ženin je sin spoštovane in priljubljene družine Joe in Antonija Mlakar iz Hubbard Rd., Madison, O. Nevesta je pa hčerka občne znane in cenjene družine Anton in Mary Mah iz Madisona, O. Poroka se bo vršila ob devetih zjutraj v župni cerkvi v Madisonu. Prijatelji in znanci obeh družin, zlasti pa novoporočencev so vabljeni k sv. maši.

Torej Joe in Lillian, tudi jaz se pridružujem nebrojnim čestitkam in vama kličem, da bi bila srečna in zadovoljna v vajinem zakonu, da bi se lepo in složno razumela vseskozi Želim, da bi bila vajina pota in stezice, koder bosta hodila, s cvetlicami posuta in dal Bog, da bi vama sonce sreče vedno sijalo. Ne mislita pa, da ne pridejo križi in težave v zakonskem stanu. Toda premagala bosta vse voljno z ljubeznijo in vztrajnostjo bosta vse premagala.

Še enkrat: Bog vaju živi in vso srečo vama želim, za katero bosta k Bogu molila in prosila na vajin najbolj pomenljiv dan v vajinem življenju, namreč, na dan vajine poroke. To vama želi botra od neveste

Antonia Jevnik

Iz Jutrovega

Društvo "Združeni Slovenci na Jutrovem" je na zadnji redni mesečni seji sklenilo glede smrtninskega sklada in sicer, da vsak član plača $1.00 v smrtninski sklad. Čas za plačati je štiri mesece, po 25c na mesec. Kdor pa hoče plačati vse na enkrat, lahko tudi to stori.

Ker je še dosti naših rojakov in rojakinj, ki ne pripadajo še k nobeni organizaciji, je tukaj lepa prilika, da pristopijo k temu samostojnemu društvu. Asesment je samo 25 centov mesečno. Nove člane se sprejema na redni mesečni seji brez zdravniškega pregleda.

Opozarja se vse člane in članice, da se gotovo udeležijo v obilnem številu prihodnje redne mesečne seje v četrtek 28. julija ob pol osmih zvečer v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave. — Tajnik.

Resolucije odsekov Izseljenske zbornice

Resolucija propagandnega odseka Izseljenske zbornice

Ljubljana. Na 11. julija je bilo v Ljubljani v Frančiškanski dvorani ustanovno zasedanje Izseljenske zbornice, ki ga je vodil predsednik Rafaelove družbe prezvišeni škof dr. Gregorij Rožman.

1. Da bo naš narod doma pravilno poučen, kako žive naši rojaki v zamejstvu in v tujini, mu je treba stalno nuditi gradivo, zato prosimo vse naše urednike časopisja in revij, da bi stalno poročali o življenju naših ljudi v inozemstvu, blagohotno objavljali gradivo, ki jim ga bo vedno nudil propagandni odsek Izseljenske zbornice po zgledu nemškega časopisja, ki enkrat ali še večkrat na teden stalno prinaša po dve strani zanimivih poročil o svojih izseljencih.— Vse naše izseljensko časopisje toplo prosimo, da poživi stike s časopisjem v domovini.

2. Poleg časopisja je zelo važen faktor pri širjenju zanimanja za izseljence radio, zato prosimo ljubljansko radio postajo, naj bi sprejela v svoj program tedenska poročila o izseljencih, po enkrat na mesec pa naj bi bili posebni večeri, namenjeni našim izseljencem. Da bi bili ti večeri bolj pestri in privlačni za domovino in izseljenstvo, naj bi te večere prirejale naše šole. Kratkovalovno postajo v Belgradu toplo prosimo, da bi sprejela v svoj program več slovenske besede in pesmi, za katero prosijo naši rojaki v Ameriki.

3. Da bo izseljenska ideja zajela vse plasti našega naroda, bo treba preskrbeti primerne serije skioptičnih slik in filmov iz življenja naših izseljencev. Prav tako pa bo treba preskrbeti za naše izseljence skioptične slike in filme o naši domovini. Za nabavo tega prosimo kompetentne državne oblasti primerne subvencije.

4. Po vseh večjih krajih v dravski banovini bo treba vsaj enkrat na leto prirejati izseljenske akademije, na katerih naj se narod poučuje, in ob tej priliki tudi nanj apelirati, da pristopijo posamezniki kot člani k Rafaelovi družbi, njihove organizacije pa kot članice k Izseljenski zbornici. Na teh akademijah naj bi se zoprosilo druge organizacije, naj sprejmejo v svoj delovni program tudi skrb za izseljenstvo. Na teh prireditvah naj bi se občinstvu dalo v roke primerne brošure in knjige o naši krvi v tujini.

5. V prvi vrsti bo treba zainteresirati za izseljenstvo našo mladino po šolah. V ta namen je treba nuditi mladini potrebno izseljensko gradivo. Ob tej priliki prosimo prosvetno ministrstvo, naj uvede po zgledu drugih narodov obvezen pouk o našem izseljenstvu vsaj po eno uro na teden. V šolske čitanke naj se uvrsti tudi poglavje o našem izseljenstvu, izdelajo naj se potrebni zemljevidi, da bo mladina vedela, kje naši ljudje po svetu žive. Po naših šolah se morajo ustanoviti mladinska izseljenska društva ali krožki, ki naj bi stopili v pismene stike z našo mladino v tujini. Naši izseljenski mladini je treba dati možnost, da bo redno vsako leto obiskala domovino in tudi obiskala naše šole, kjer bi dobila nove ljubezni do našega naroda, jezika in pesmi.

6. Vsako leto bo treba privabiti čim več naših izseljencev v domovino vsaj na kratek obisk in jim nuditi čim več ugodnosti, s tem jih bomo priklenili nase, da bodo potem, ko se vrnejo v tujino z najlepšimi utisi, širili ljubezen in narodno zavest tudi med onimi udi našega narodnega telesa, ki so že utonili v tujih narodnostnih morjih.

Vse to delo je sprejel v svoj program propagandni odsek Izseljenske zbornice. Delo bo stalo veliko truda in denarja, zato prosimo naše državne oblasti, da bi to delo odseka podpirale moralno in finančno.

Šolski odsek

Šolski odsek Izseljenske zbornice hoče pritegniti mladino v domovini k delu za izseljeniško mladino. Mladina v domovini mora poiskati stike z našo mladino v tujini in pogljabljati v njej smisel za materin jezik, za domovino in za vse, kar je našega.

Da dosežemo ta namen, moramo uravnati svoje delo po teh smernicah:

1. Mladina v domovini naj se organizira v izseljenskih odsekih po šolah; pravilnik za te odseke je izdelan, a še ni odobren od oblasti.

2. Vsakemu odseku se odredi v delokrog delovanja določena izseljenska kolonija, v kateri je največ rojakov iz okraja šole. Odsek vodi v koloniji dopisovanje, pošilja jim slike in poroča o vseh zanimivostih iz domačega kraja.

3. Vsaka izseljenska kolonija, vsaka izseljenska šola mora biti v stalnem stiku z domovino.

4. Izseljenski mladini je treba omogočiti obiskovanje pouka, zato treba poslati večje število učiteljev med izseljence. Tem pa je treba urediti tudi finančni položaj in redno prejemanje mesečnih prejemkov.

5. Vsako leto bi moralo priti v domovino vsaj nekaj otrok na počitnice. Tem je treba nuditi brezplačno pot, vso oskrbo in pouk materinščine. Za tako počitniško kolonijo je treba odbrati po nekaj otrok iz vsake izseljenske naselbine; vračali bi se kot naši mladi prosvetni delavci na delo med tovariše na tujem.

6. V naselbinah, odkoder ne bi mogli priti otroci v domovino, bi morali prirediti počitniške tečaje za pouk slovenskega jezika in domoznanstva. V takem tečaju bi se zbrali otroci z vseh bližnjih naselbin.

7. Za voditelje takih tečajev bi morali poslati res najboljše učne moči, ki bi se popolnoma posvetili delu za pomoč izseljenski mladini. Za te tečaje bi se temeljito pripravili v posebnem tečaju v domovini, kjer bi skupaj pregledali učno snov in določili obliko podavanja učne snovi, ki bi bila izseljenski mladini najlažja.

8. Vsaki koloniji bomo skušali poslati vsak nekaj mladinskih knjig in revij. Po možnosti bi organizirali tudi za mladino "potujoče knjižnice" pod nadzorstvom izseljenskih učiteljev.

9. Za pouk izseljenske mladine je treba izdelati učno knjigo slovenščine in domoznanstva (za nižjo in višjo stopnjo).

10. Sposobne izseljenske otroke bi morala šolati domovina, da bi se pripravili v njej za delo med izseljenskimi rojaki.

11. Mladino v domovini je treba seznanjati z vsemi vprašanji izseljenskega problema in z vsemi težnjami izseljenca. V izseljenski reviji morajo biti stalno poročila o delu in življenju izseljenske mladine. Pa tudi naše dnevno časopisje mora nuditi priliko, da v njem izpregovori besedo o svojem delu mladina doma in na tujem.

12. V "Mladinskem skladu" pa hočemo zbirati denarne prispevke, tudi med mladino (zlasti ob izseljenskem tednu), da omogočimo izseljenskim otrokom v domovino.

* * *

ZANIMIVA SEJA MESTNEGA SVETA

Ljubljana, 8. julija.—Pred poletnimi počitnicami je imel včeraj mestni svet plenarno sejo, na kater ije obravnavala razne tekoče in aktualne zadeve in na kateri je župan dr. Adlešič podal zanimivo poročilo o svojem potovanju v Ameriko k velikim clevelandskim slavnostim, kakor tudi o obisku drugih ameriških mest, kjer so večje slovenske naseljeniške kolonije. Župan je otvoril sejo ob 17:30. Za bansko upravo je bil navzoč banski inšpektor dr. Guštin. Po formalnostih je g. župan podal poročilo o clevelandskih slavnostih.

V obširnem, preudarno sestavljenem poročilu je g. župan med drugim omenjal izjavo veleuglednega parlamentarca Crosserja v kongresu, ko je izrazil veliko občudovanje in spoštovanje do našega naroda, rekoč, da naš narod nima po vrlinah para med narodi. Očrtal je dalje pomen zgodovinskih slavnosti v Clevelandu, odkritja Jugoslovanskega kulturnega vrta. Prav stiki z Ameriko so velikega pomena za našo tujsko propagando.

Spomenik sadjarju Pircu

V nadaljnem svojem poročilu je g. župan omenjal tudi vprašanje postavitve spomenika misijonarju Pircu. Omenil je: "Zato sem tudi z veseljem sprejel pokroviteljstvo odbora za spomenik slovenskega misijonarja Pirca, ki ga postavljajo slovenski vrtnarji in sadjarji očetu našega in ameriškega sadjarstva ter hkratu tudi očetu ameriškega poljedelstva v krajih, ki sem jih obiskal. Tako bomo čez dve leti ob stoletnici rojstva slovenskega misijonarja v Ameriki, Franceta Pirca, lahko v Ljubljano povabili predstavnike Amerike k odkritju spomenika tako za Ameriko, kakor za nas zaslužnemu možu."

Župan mesta Clevelanda je dr. Adlešiču izročil velik ključ mesta kot simbol gostoljubnosti. Ta ključ bo sedaj hranjen v mestnem muzeju. Za propagando so že mnogo storili naši esperantisti in pa fotografi-umetniki, ki so si priborili v Ameriki odlično mesto. G. župan je svoj govor končal:

"Prinašam vam pozdrave iz Amerike s prisrčno željo, da bi tudi v bodoče naša staroslavna Ljubljana v stari domovini in njena posestrima ameriška Ljubljana v novi domovini delale skupno in složno za čim lepši in čim večji procvit in napredek našega naroda in čast domovine!" (Živahno odobravanje!)

Kratko je nato g. župan poročal o slavnostih, ko je bila 28. junija krščena in spuščena v morje nova vojna edinica naše mornarice, velika torpedovka, ki je po najvišjem nalogu dobila ime po našem mestu "Ljubljana."

IZ DOMOVINE

MEDVED NA MENINI PLANINI UBIT

Na praznik sv. Petra in Pavla se je podala ožja družba lovcev na lov na srnjake na Menino planino. Med družbo so bili gg. Domeniko, vrhovni drž. tožilec iz Zagreba, Grčar Cene, mesar in posestnik ter Cerar Anton, restavrater in posestnik, oba iz Kamnika. Danes so v zgodnjih jutranjih urah odšli skupno na Veliki vrh na Menini planini na prežo. Ko so tako čakali s svojim orožjem divjačino, je g. Grčar Cene, ki je imel svoje določeno mesto na nekoliko višjem prostoru, nenadoma opazil, da se pod njim nekaj zelo sumljivo giblje. Nagnil se je previdno naprej, da bi bolj natančno videl, kaj lomasti v grmovju. Na veliko začudenje je zagledal, da je to medved, ki je čisto mirno iskal svoje skrivališče. Varno upre svojo puško v ramo, nameri v približno 60 m oddaljeno zverino ter sproži. Kosmatinec se vzpne, zamolklo zatuli, naredi še 80 do 85 korakov ter se mrtev zgrudi. Edini strel je medveda zadel v desno prsno stran tako, da mu je kroglja izšla v levem plečetu. Krogla je prebila zverini srce. Dogodek se je odigral okoli 4 zjutraj.

V mesecu maju je tukajšnji kmetijski odbor razpisal nagrado 1000 dinarjev na medvedovo kožo, da bi iztrebili kosmatince, ki so največji strah naših živinorejcev. Nešteto pritožb je prihajalo na naše okrajno načelstvo, da jim zmanjkuje drobnice in da jo preganja in trga medved. Zanimivo je, da so pri raztelesenju tega medveda našli v želodcu še cela ušesca koštruna.

—V Srednji vasi v Bohinju je umrla Frančiška Arh roj. Sodja, poslovodkinja kmetijske zadruge.

—Huda avtomobilska nesreča. Andrej Tavčar, mesar in gostilničar v Zgornjem Logatcu, se je peljal s štirnovim tovornim avtomobilom na Sušak kupit vino in cement. Med potjo se mu je pridružil tudi njegov prijatelj trgovec Čop iz vasi Tršce nad Čabrom. Ko so na Sušaku naložili cement in nekaj sodov vina, so se odpeljali nazaj proti domu. V Čabru sta prisedla še dva potnika, in sicer v kabino k šoferju Podgoršku, medtem ko sta Tavčar in Čop zaradi vročine sedela zadaj na cementu. Ko so peljali pri vasi Klešcah čez šibki most, se je ta udrl in posledice so bile strašne: Čop in Tavčar sta bila pri priči mrtva, šofer Podgoršek je nevarn ranjen, ostalima potnikoma pa se ni nič zgodilo. Bližnji ljudje so takoj prihiteli na pomoč. Oba smrtno ponesrečena so prepeljali na njuna domova.

—V Podnartu je umrla gospa Pavla Božič roj. Pirc, soproga šefa postaje.

—V Ljubljani je v 74. letu starosti umrla gospa Ivana Kordan.

—Strašna nesreča pri streljanju. Na praznik sv. Petra in Pavla je bilo v Naklem žegnanje. Da bi dal prazniku čim bolj slovesen izraz, je 38letni železniški delavec Lunar Janez zgodaj zjutraj streljal iz možnarja. Ko je spet nabil možnar, ta ni hotel takoj počiti. Lunar se je zato približal možnarju, da bi popravil napako. Prav takrat pa je počilo in Lunarja nevarno poškodovalo. Nesrečo je zapazil posestnik Pavlin in poklical reševalni avto iz Kranja, ki je ponesrečenca odpeljal v ljubljansko bolnišnico. Zdravniki so Lunarja operirali in mu morali odvzeti eno oko. Ponesrečenčevo stanje je smrtno nevarno. Kdaj se bo opustilo to neumno streljanje, ki terja zmerom toliko žrtev?

—Huda nevihta okoli Sv. Jurija pod Kumom. Med silnim viharjem in nalivom se je vsula toča in vse oklestila. Voda in vihar sta odnesla in razmetala cele kopice suhega sena.

—Ded in vnuk sta se obesila v isti uri v vasici Petrovčiču v Sremu. 19 letni Slobodan Radosavljevič je bil silno zamišljen in vase zaprt fant, ki se ni brigal za družbo, temveč je bival samo doma in opravljal svoja dela. Pred nekaj dnevi je začel ves zamišljen pohajkovati okrog domače hiše. Pred tremi dnevi pa so ga našli obešenega v hlevu. V hiši je zavladala velika žalost, ki je najbolj prevzela samomorilčevega starega očeta. Tisti čas, ko so preoblačili Slobodana, je starec vzel njegovo vrv in se šel še sam obesit na podstrešje. Tako sta si v eni uri dva končala življenje v isti hiši. Obadva so potem pokopali v skupen grob.

—Bratu je dvakrat zažgal hišo Rudolf Pintarič iz Šafarskega pri Štrigovi v Prekmurju. Že pred štirimi leti je nenadoma nastal ogenj v hiši Štefana Pintariča, a takrat so vsi obdolžili zločina mladega pastirja, katerega truplo so našli zoglenelo med pogoriščem. Ker so pa ljudje šušljali tudi o drugih krivcih, so orožniki prijeli najprej neko žensko, nato pa še oškodovančevega brata Rudolfa. Ta je tajil in zanikal vsako krivdo. V času, ko je bil Rudolf Pintarič v preiskovalnem zaporu, je bil v novozgrajeni hiši Štefana Pintariča spet podtaknjen ogenj. Domači hlapec je v neznancu v siju ognja spoznal osumljenca Rudolfa. Preiskovalni organi pa niso mogli spraviti v sklad nasprotja: Rudolf Pintarič v zaporu, a hlapec ga vidi, kako podtika ogenj. Štiri leta si te uganke niso znali razvozljati. Šele pred nekaj dnevi so jo pojasnili. Rudolf Pintarič si je od jetniškega čuvaja v varaždinskem sodišču izposloval dovoljenje, da eno noč odide iz zapora na obisk k svoji ljubici. Preiskava je dognala, da se ta dan točno ujema z dnem, ko je bil pri Štefanu Pintariču ponovno podtaknjen ogenj.

—St. Jernej. — Kača je pičila mladega pastirčka iz Dolenjega Gradišča, ko je na njivi nakladal na voz repo. Kača je bila skrita pod kupom, in ko je pastirček segel v kup, je nenadoma začutil bolečino v prstu in iz kupa je potegnil strupeno kačo. Takoj je odhitel k zdravniku, ki ga je poslal v novomeško bolnišnico. Podobne nezgode so pri nas že silno redke. Čudno, odkod kača sredi polja?

ŽUTI

Po nemškem izvirniku K. Maya

Nekoč me je povabil na večerjo slovit beduinski šejh. In kar med jedjo si je poiskal za tilnikom nekatere tistih vse preveč živahnih živalic ter jih pred očmi svojih dragih gostov zadavil med nohti, pa segel s prsi — žlic tam ne poznajo — v mastni pilaw, ne da bi si jih bil le samo obrisal, zgnetel riž v kroglo in mi jo mislil poriniti v usta kot "častni grižljaj."

Ali mi verjamete, da je tak dogodek doživljaj, neznaten — pa smrtonosen?

Da sem odklonil častni grižljaj, bi bil razžalil šejha. In tako žalitev opere v puščavi le kri. Izbiral sem lahko, — ali riževo kroglo ali pa svinčeno.

Na moji levici je sedel šejh, mi molil riževo kroglo in čakal, da bom odprl usta, na moji desnici pa Kruger bej, znani polkovnik in poveljnik telesne straže tuniškega paše, ki vam bom o njem še marsikaj zanimivega pripovedoval. Po rodu je bil Nemec, usoda ga je zanesla v severno Afriko, prišel je na pašin dvor, se pomohamedanil, poturčil, vstopil v telesno stražo paše in kmalu napredoval za poveljnika. Dobra prijatelja sva si bila.

Ta Kruger bej torej je sedel na moji desnici. Tudi sam je opazoval usmrtitev nadležnih živalic, tudi sam je prav dobro vedel, da častnega grižljaja ne smem odkloniti, pa tudi vedel, da za nič na svetu ne bom pogoltnil usodne pilawove krogle, ker — no, ker imam kot Evropejec vendarle občutljiv želodec. Videl je mojo silno zadrego in napeto čakal, katero kroglo bom izbral.

Pa v takih usodnih trenutkih človek ne sme izgubiti glave.

Kar najvljudneje sem se poklonil šejhu.

"Vse življenje bom mislil na tvojo naklonjenost!"

Vzel sem mu riževo kroglo iz roke in dejal:

"Oprosti!"

In brž sem se obrnil h Kruger beju ter pridjal:

"Prosim, — ti si starejši! Tebi se spodobi častni grižljaj!"

Dobri poveljnik častne straže se je prestrašil. Slutil je, kaj nameravam, zinil je, da bi vljudno odklonil grižljaj.

Pa tisti trenutek mi je zadostoval. Še preden je utegnil usta zapreti, sem mu že vtaknil usodni grižljaj med zobe. Ni ga smel več odkloniti.

Najstarejši je bil, ni bilo razžaljenje, da sem odklonil častni grižljaj in ga dal njemu, še dokazal sem, da znam spoštovati starost, in nihče mi ni zameril, šejh mi je celo pohvalno pokimal.

Nesrečni Kruger bej pa je gledal, kot da ima vso tugo zemeljskega življenja med zobmi. Tiščal je in tiščal, požiral, da se mu je sinjil obraz, usodni grižljaj pa je moral pospraviti.

Še po dolgih letih se je nehvaležnež hvalil, da mi moje zlobe nikdar ne pozabi.

Taka junaštva doživljaš na Jutrovem! Ozadje in povod za nje pa daje vsikdar in povsod boj z nesnago in z mrčesom, ki je v Orientu kar neiztrebljiv.

Pa da se vrnem h gospe Guski —!

Dična Junakova soproga pač ni zaslutila, kaj mislim s svojimi besedami. Zbala se je, da bi nazadnje kje še odšel. Kar bi bilo seve čisto proti naročilu njenih zapovednikov.

Brž je povedala:

"Bo že prostora. Če dobro plačaš, dobiš posteljo, tvoji ljudje pa lahko spijo na tleh poleg tebe. Postlala jim bom."

"Kje je tista postelja?"

"Vstopi! Pokazala ti jo bom."

Šel sem za njo. Pa ne, da bi pogledal posteljo.. Vedel sem, kaka da je in da ni za mene. Rad bi bil samo pogledal po hiši in od blizu občudoval domačnost gospe Guske.

V kako luknjo sem stopil! Štiri gole, kamenite, začrnele stene so strmele v mene. V desnem kotu je bilo "ognjišče," nekaj sajastih kamenov, v levem pa kup suhe praproti listja in cunj.

In na tisti kup je pokazala Guska.

"Tamle je postelja! In tule je ognjišče, kjer vam bom pripravila večerjo."

Prav po peklensko je mrdelo v luknji. Po plesnobi, po nesnažnih cunjah, po trohnobi, po dimu in ne vem, po čem še vse. Dimnika "hiša" vobče ni imela, dim se je svobodno razvijal po vseh prostorih in jo nazadnje popihal skozi "okno," če je hotel.

Tudi tovariši so vstopili. Kaj so si mislili, jim je bilo videti na obrazih.

"Večerjo bi nam skuhala?" sem omenil. Pa ne morebiti, ker sem nameraval poskusiti izdelke njene kuharske umetnosti, ampak iz gole radovednosti, kaj prav za prav taki ljudje "kuhajo."

"Mesa ti bom spekla."

Neverjetno —!

"Kako meso?"

"Konjsko."

"Konjsko —? Kje pa ste ga dobili?"

Segla je z umazanimi prsti k očem in zajavkala:

"Naš konj je."

"Ste ga zaklali?"

"Divja žival ga je raztrgala."

Prisluhnil sem. Ali je medved obiskal Junakov hlev —?

"Kaka divja žival pa je bila?"

"Mož pravi, da je bil najbrž medved."

"Kedaj pa se je zgodila tista nesreča?"

"Pretečeno noč."

Halef se je zavzel:

"Allah illa 'llah —! Medved pa ne živi samo od malin in robid —! Ste ga ubili?"

"Kako moreš tako vprašati? Mnogo mnogo moških je treba, da ubijejo medveda. Moj mož pa je sam —."

"Kako pa je prišel medved do konja?" sem popraševal.

"Tega niti sama ne veva točno."

"Zakaj pa rabita konja? Za ježo?"

"Ne, pri trgovini. Oglje vozi naprodaj.'

'"Ali je bil sinoči konj v hlevu?'

"Ne. Puščamo ga na paši blizu hiše. Davi pa ga ni bilo nikjer več. Iskala sva ga pa našla v skalah, mrtev je bil, raztrgan!"

"Kam ste djali meso?"

"V uti je."

"Pokaži mi ga!"

"Čemu?"

"Rad bi videl, kako ga je medved raztrgal.'

"Ne smem ti ga pokazati. Nihče ne sme stopiti v uto, mož je prepovedal.

"Zakaj ne?

"Ne vem.

"Kje je tvoj mož?

"Nad medveda je šel.

"Tako —? Po nevarnih potih hodi —! Je tak junaški lovec?"

"O tisto pa!"

"Seveda —! Saj je njegovo ime Junak —! Kedaj pa se vrne?"

"Menda kmalu."

"Tako —! So bili danes tujci pri vas?"

"Nikogar ni bilo. Čemu poprašuješ po tujcih?"

"Ker ne sme noben tujec stopiti v uto si dejala. Torej le včasi pride kdo tod mimo —."

"Nikogar ni bilo, žive duše ne, ne danes ne včeraj. Na samoti živiva, le redko se kdo izgubi k nam."

(Dalje prihodnjič.)

JOŽI GRDINA:

PO ŠIROKEM SVETU

Po navadi imajo tu le po eno volkuljo in ko ta pogine, ji dobijo naslednico. Zakaj sta bili sedaj dve, ne vem. Ali pričakujejo, da bo ena morda kmalu poginila, ter so dali drugo kot naslednico, ali so ji dali morda za družbino, ali če si jo je umislil Mussolini, da mora sedaj italijanski stolni Rim, zlasti pa on, imeti tudi svojo volkuljo? Res ne vem. Ako bi bilo to slednje na primer res, potem bi se naslednica bajeslovne volkulje upravičeno razjezila nad takim omalovaževanjem in sramotenjem. Edino kar bi prišlo v poštev pri sedanjih gospodarjih Rima, kar se tiče volčjih lastnosti je, da so tudi oni strahovito zemlje lačni in to je pa tudi vse. O kaki prav volčji smelosti, korajži in pa junaštvu pa tu ni govora.

Nekoliko na desno je velika železna gajbica, kjer sameva orel, ki je pa po vsem vidiku še manj zadovoljen s svojim stanovanjem kakor pa njegovi dve sosedi. Žalostno zre predse, ter tako oznanjuje nekdanjo slavo cesarskega Rima, nad katerim se je mogočno razprostiral rimski orel, ki je bil znak te mogočne države. Ko tako ogledujem te žive grbe Rima, pristopi k meni mož postave, ter me opozori, da tukaj ni dovoljeno biti. Seveda sem ga takoj ubogal ter se odstranil nazaj na cesto.

*

Pri Miljivskem mostu. — Na Orijentalnem institutu. — V avdijenci pri papežu Piju IX. — Na Kapitolu. — Forum Romanum. — V cerkvi Imena Jezusovega. — Sv. Andrej Bobola. — Odhod iz Rima.

Ko sem že pet dni ogledoval Rim in njegove znamenitosti, sem se odločil, da grem pogledati k Miljivskemu mostu, da si tam ogledam kraj one zgodovinske bitke, ki je odločila usodo poganskega Rima, ter je bila izvojevana zmaga križa nad poganstvom. Tjakaj se napotim skupno z našo družbo, s katero sem se srečal na Vatikanski razstavi.

Nekdanje bojno polje se nahaja izven Rima pri reki Tiberi, kjer se v loku spenja kameniti Miljivski most, kraj, kjer je bila zapečatena usoda cesarja Maksencija in njegove vojske. Na mostu nas med drugimi kipi pozdravi sv. Janez Nepomuk, mučenec spovedne tajnosti, ki je bil rodom Čeh. Od tu stopim na kraj velike bitke, ki se je vršila 28. oktobra leta 312 med cesarjem Maksencijem in njegovim odličnim tekmecem Konštantinom. O tej bitki sem že precej čital, zato me je tudi zelo zanimalo.

Tu nekje je razpostavljal mladi pa pogumni Konštantin svojo šibko armado ter ves v skrbeh razmišljal kakšen bo izid te bitke, ko se bo moral spoprijeti z neprimerno močnejšo armado Maksencijevo. Z veliko skrbjo je gledal v bodočnost in brez dvoma bi obupal ter bi se premislil napraviti ta drzni korak, ako bi ga k temu boju ne spodbujalo nekaj drugega.

Na nebu je namreč videl čudovito prikazen, blesteč križ z napisom: "V tem znamenju boš zmagal." To prikazen mu je v spanju potrdil Kristus, ki se mu je prikazal z onim znamenjem ter mu naročil, naj napravi bojno znamenje po vzorcu znamenja, ki ga je videl na nebu. Konštantin brž ukaže zamenjati rimskega orla ter ga nadomestiti s križem. V tem upanju je pričakoval zmage. Maksencij si je bil pa svoje zmage tako gotov, da sploh na bojišče ni šel, ter se je rajši zabaval v gledališču, njegovo mogočno armado je pa vodil izkušeni poveljnik Rufus, ki tudi ni bil v skrbeh, da ne bi zmagal nad Konštantinom. Vnel se je srdit boj in Rufus je dobro vodil Maksencijeve čete v boj, ki so že potiskale Konštantinovo šibko armado in bila je velika nevarnost, da bo Konštantinova armada sramotno poražena. V tej stiski se pa Konštantin obrne do Njega, čigar znamenje je videl na nebu, dvigne roke in zakliče: "Jezus Kristus, če je bilo v resnici Tvoje znamenje, ki se mi je nad soncem prikazalo in mi zmago obetalo, o, izpolni to svojo obljubo. Veroval bom v Tebe in z menoj te bo kot edinega pravega Boga molila cela država." Tu se pa namah obrne bojna sreča na Konštantinovo stran in bilo je kot da so nadnaravne sile posegle vmes, da izvojujejo Konštantinu zmago. Kljub neugodni poziciji, ki jo je imela Konštantinova armada, pa so sijajno prodirali ter potiskali Maksencijeve čete nazaj. Konštantinovi krščanski vojaki so klicali: Kristus zmaguje, ter se borili v srditem boju, ki je imel odločiti usodo Rima.

Rufus, videč kako Konštantinovi vojaki pod krščanskim znamenjem prodirajo ter sipljejo smrt njegovim hrabrim četam, hitro pošlje sela do Maksencija z naročilom, da hitro pride na bojišče: "Prokleto znamenje Kristusovo podira vse. Le tvoja navzočnost more rešiti bitko!" Maksencij pri tej novici strahovito zakolne in zaničljivo pristavi: "Bova videla, Nazarenec, kdo izmed naju je močnejši!" Nato odhiti na bojišče, kjer se je vršil ljut boj, ki se je pred očmi Maksencija končal s popolno zmago Konštantinovo. Divje so bežali Maksencijevi vojaki ter se umikali preko zasilnega mostu na drugo stran. V tej gnječi se pod težo vojakov podere most in mnogo hrabrih vojakov je našlo v Tiberi svoj grob. Nato so ostanki vojske bežali preko Miljivskega mostu, kjer se je pa vsled prevelike gnječe podrla ograja mostu, da so potem padali v vodo. Vsled velike gnječe niso mogli preko mostu, ki je bil edini izhod pred Konštantinovo armado. Maksencij, hoteč preplavati Tibero, se požene s konjem v valove, kjer se je nekaj časa boril ž njimi, nakar so ga zagrnili ter je utonil s konjem vred pred Konštantinovimi očmi poleg Miljivskega mostu.

(Dalje prihodnjič)

Izmed 14 kandidatov za governerja v državi Texas, je najbolj vesel W. Lee O'Daniel, ki je sicer agent za moko. Vsak dan prireja radio koncerte, za katerimi ljudje kar norijo. V sodu od moke pa zbira prispevke za pokritje teh koncertov.

Razvalina po bombnem napadi japonskih letalcev na predmestje Cantona, Kitajska.

IZ PRIMORJA

— Trst. — Tudi letos bodo morali ovčjerejci prodajati volno samo v določene magacine, ki so pod nadorstvom države. Za tržaško pokrajino bodo ta skladišča v Sežani, Senožečah in Št. Petru na Krasu. Volno bodo pobirali ves junij. Ovčjerejci si lahko zadržijo za svojo rabo samo 2 kg volne za vsakega družinskega člana, ostalo pa morajo prodati. Vsak prestopek se kaznuje z denarnimi globami, ki lahko dosežejo svoto prodane volne. Prodajalci dobijo pri prodaji v začetku na račun 8 lir za vsak kilogram volne.

MSGR. JOSIP ABRAM — TRENTAR

Ljubljana, junija 1938. — V Ljubljani, kamor je prispel v poslovnih in privatnih zadevah, je dne 22 junija zjutraj nenadoma umrl msgr. Josip Abram, župnik v Pevmi pri Gorici.

Pokojni je bil zelo priljubljen med Goričani, zlasti pa med Tolminci, se je rodil leta 1875 v Štanjelu na Krasu in je član one družine Abramov, ki je dala že več zaslužnih mož. Nižjo gimnazijo je študiral v Gorici, višjo v Ljubljani ter se vrnil spet v Gorico, kjer je končal bogoslovje in l. 1899 pel novo mašo v rojstnem kraju Štanjelu. Potem je nastopil službo kaplana v Bovcu, kjer je ostal tri leta, dobil je mesto vikarja v Trenti, kjer so ga navdušile naše gore, da jim je ostal zvest do smrti. Nato je služboval v Novakih pri Cerknem, potem nekaj let v Biljah pri Gorici ter med vojno na Oblokah pri Hudajužni. Po vojni je prevzel župnijo Sv. Lucijo ob Soči, na željo pokojnega nadškofa Sedeja, pa je prevzel župnijo v Pevmi pri Gorici. To je bilo njegovo zadnje službeno mesto.

Znan je bil kot vzoren duhovnik, priljubljen pri svojih župljanih, za katere se ni zavzemal samo kot duhovnk, ampak jim je pomagal kjerkoli je le mogel. Veliko pozornost je posvečal raznim organizacijam, zlasti gospodarskim — posojilnicam in hranilnicam in jih vodil uspešno. Veliko dobrega je storil našim ljudem zlasti v svetovni vojni, pa tudi v težkih povojnih časih. Poleg vsega tega dela, ki se mu je posvečal izven svojega poklica, mu je bilo zlasti ljubo tudi pero. Zlasti naši planinci se ga bodo dobro spominjali po njegovih spisih v "Planinskem vestniku", kjer se je oglašal pod psevdonimom Trentar. Zadnje čase je bil skoraj edini še od tam preko, ki je dopisoval v "Planinski vestnik," zato smo ga bili vselej veseli, kadar koli se je oglasil.. Njegove prispevke naletimo vse povsod: v "Dom in svetu" "Mladiki" in "Mentorju." V dr. Kugyjevo knjigo "Pet stoletij Triglava" je prispeval lepo študijo o bajkah in pripovedkah o Triglavu, Trenti in Bogatinu, namen je imel, prevesti to delo v slovenščino, pa ga je smrt prehitela. Imel pa je tudi še vsepolno drugih načrtov, saj je napovedal svojim znancem da se bo lotil dela, za katero so mu že davna prigovarjali.

Sedanji goriški nadškof mu je izposloval naslov in čast papeževega monsignora za zasluge, ki si jih je pridobil za obnovitev cerkve in župnije, dasi je odklanjal vsako odlikovanje. Kljub svojemu požrtvovalnemu delu v katoliških organizacijah na Goriškem pred in po vojni, ni nikdar silil v ospredje. Bil je priljubljen tako med svojimi sobrati kot med ljudstvom.

V petek dne 24 junija so ga številni prijatelji, znanci, rojaki in Ljubljančani spremili na ljubljansko pokopališče k večnemu počitku. Številna udeležba na pogrebu je dokazala, da je pokojnik užival simpatije in ugled tako med duhovnimi sobrati, kot med pisatelji in drugimi. Moški zbor "Ljubljane" mu je zapel žalostinko "Blagor mu" in "Človek glej." Pogreba so se udeležili številni predstavniki rojakov, tako zastopnik goriške duhovščine g. Rutar, dr. Besednjak in dr. Biteznik, pokojnikov ožji prijatelj dr. Brecelj z vso svojo družino. Sedejeva družina s predsednikom dr. Česnikom. Dalje zastopnik škofijskega ordinariata kanonik Stroj, zastopniki Prosvetne zveze; številno so bili zastopani pesniki in pisatelji: Onton Župančič, Fr. Finžgar, France Koblar, dr. Lovrenčič, prof. Terčelj in drugi. Ob odprtem grobu so se od njega poslovili dr. Česnik, ki se je v lepem govoru spominjal pokojnikovega vsestranskega dela.

—Nesreča. Na žagi blizu Cola nad Ajdovščino se je pripetila 1 6let staremu delavcu Lojzetu Krašni huda nesreča. Fant je skušal prenesti transmisijski jermen na cirkularko. Pri tem pa je z desnico zamahnil proti žagi, ki jo je zgrabila in mu jo v hipu odrezala. Hkratu si je fant spričo silnega sunka ob stroju zlomil nogo in dobil še druge poškodbe. Njegovi tovariši so takoj priklicali na pomoč reševalce iz Gorice. Dobri dve uri po nesreči je bil fant v goriški bolnici. Njegovo stanje je zelo resno, ker je izgubil mnogo krvi.

— Ivan in Josip Jogan, eden star 35 let, drugi 45, iz Petrovega pri Rihenbergu, sta se morala zagovarjati zaradi tajne žganjekuhe. Ivan Jogan je dobil 3 mesece zapora in 1300 lir denarne kazni, Josip pa je bil oproščen.

MALI OGLASI

V najem

se da dvoje stanovanj, eno 4 sobe in kopališče, eno 3 sobe, kopališče in garaža. Vprašajte na 6424 Spilker Ave. (175)

Mesnica v najem

V najem se da dobro idoča mesnica, pripravna za Slovenca ali Hrvata. Vprašajte na 921 E. 185th St. Tel. KEnmore 5127-J. (175)

V najem

se da stanovanje, 4 sobe spodaj. Vprašajte na 1079 E. 64th St. (176)

Naprodaj

gasolinska postaja, kjer je tudi beer garden, grocerija in lunč Proda se radi slabega zdravja po jako zmerni ceni. Ali pa se zamenja za malo moderno hišo v lepi okolici. Treba je nekaj malega gotovine. Za podrobnosti pokličite: Kirtland 1-1-F-3. (174)

Naprodaj

prostor, kjer se toči pivo in vino ter daje lunč. Nahaja se na vogalu ter je zelo dober prostor, ki dobro nosi za malo investicijo. Zraven je stanovanje 4 sob, rent $40. Vprašajte na 6802 St. Clair Ave. (176)

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

On gre v sobo, ki je bila čudno urejena. Dnevna svetloba ni prodirala skozi goste zavese, temveč gorela je mala svetiljka. V enem kotu je stal trinožnik s posodo, iz katere se je dvigal neki fini duh.

Sedaj se odpro vrata, a v sobo vstopi starka z rumenim obrazom, v katerem sta goreli dve temni oči.

Ko ugleda Bakunjina, stopi k njemu, mu da roko in reče:

— Ah, ti si, Mihajlo! Veseli me, da te vidim. Zdravo!

— Tvoj Bepo me skoraj ni pustil notri, — reče Bakunjin.

— Ukazala sem mu, da nikogar ne pusti k meni. Sam veš, da pričakujem danes visoki obisk, — reče nasmehnivši se. — Sam si mi javil, da bo prišel.

— Zato sem tudi tu, — odvrne Bakunjin. — Moraš me nekje skriti, Valloni!

Starka zmaje z glavo.

— To ne more biti, — reče ona. — Če nekomu prorokujem, ne sme biti nekdo tretji prisoten. A razen tega, pomisli, kako nevarno je to za naju oba! Moglo bi naju stati glavo.

— Ne bodi nora, Valloni, — reče Bakunjin. — To, kar mu bodeš rekla, je itak izmišljeno. Je li vse storjeno, kakor sem ti rekel?

— Vse je v redu, — odvrne starka. — V čarobnem ogledalu bo videl sliko, ki si jo ti napravil. Hehe, mislim, da mu ne bo zelo ugajala! Bojim se, Bakunjin, da se mi bo tu onesvestil.

— To je ravno ono, kar hočem videti, — odvrne Bakunjin hitro. — Videti hočem vtis te slike na cara. Vedeti hočem, ali je pod vplivom okolice. Torej, ne obotavljaj se!

— Težko je to, kar zahtevaš in ne vem —

— Požuri se in pokaži mi, kje se naj skrijem.

— Torej dobro, — odvrne vražarica. — Tvoja volja je bila, Mihajlo. Ti veš, da ti ne morem ničesar odbiti.

— Moraš me itak v vsem ubogati, ako nočeš, da te spravim na vešala, če bi govoril, draga moja! — reče Bakunjin.

— Dobro, dobro, — zamrmra starka. — Midva se razumeva, mar ne? — Ne boš mi zameril, Mihajlo, da sem se izprva obotavljala?

Vražarica se je preplašila. Pogledala je Bakunjina kot da želi prečitati njegove misli.

Toda tedaj reče Bakunjin: Ostala bova prijatelja. Tako dolgo, da bodeš delala, kar ti ukazujem!

—A denar? — ga vpraša starka pričakujoče. — Denar, ki si mi ga obljubil, ako prorokujem caru po tvojem navodilu.

—Evo ga. Jaz vedno izpolnim, kar obljubim.

Bakunjin potegne listnico in jo vrže na stol v kotu sobe.

Valloni hitro vzame denarnico. V očeh ji je sijala pohlepnost. Ona skrije denar v svojo siromašno obleko.

Nato pokliče Bakunjina in reče: — Pojdi z mano! Dobro bo, če se že sedaj skriješ. Vsak trenotek bi mogel priti.

Odideta k vratam, a v tem trenotku se pojavi na pragu dražestna mlada devojka.

— Babica, smem li oditi danes s svojo družbo, s katero sem bila v nedeljo? Prosim, dovoli mi! Tam je krasno! Vsi so veseli, babica, plešejo in zabavajo se.

— Tebe mika samo zabava, Franja! Vidim, da si podedovala kri svoje matere. Vsi moji dobri nasveti nič ne koristijo.

Mladenka zajoče in odide iz sobe zaloputnivši vrata.

Vražarica je gledala začudeno za njo.

— Žal mi je, — zamrmra ona, da moram biti z njo tako stroga. Toda jaz vem, kakšna kri je v njej. Toda jaz sem storila za njo več, kot njena mati, ki ima za njo samo denar.

— Mar njena mati še živi? — vpraša on. — Vedno sem mislil, da si jo v resnici našla na ulici.

— To je res, — reče vražarica. — Neke nedelje sem jo našla na klopi Katarininega predmestja. Ko sem vzela dete v naročje, pade iz zavoje denarnica.

— Z denarjem? — vpraša Bakunjin.

— Z denarjem in pismom. Bilo je samo nekaj besed. Usmilite se mojega otroka. Bog naj oprosti meni nesrečnici, da se moram ločiti od svojega najdražjega.

— Vzela sem dete s seboj in od tedaj je bila moja naloga, da najdem mater.

— Se ti je to posrečilo?

— Ni bilo tako lahko. Toda če si stara Valloni nekaj vbije v glavo, se mora posrečiti. Porabila sem par sto rubljev, pa sem izpraševala one žene, ki sprejemajo hčerke uglednih petrogradskih družin, če se te za kakšen čas umaknejo v samoto. Seveda zato, da v samoti rodijo. Na ta način sem zvedela, kdo je mati.

— Je li Franja svojo mater pozneje spoznala? — vpraša Bakunjin.

— Ona jo pozna, toda ne sluti, da ji je mati. Ponosna odlična dama prihaja skoro vsakih osem dni sem, seveda da ji prorokujem. V resnici prihaja zato, da spregovori par besed s svojo hčerko.

— Imena te dame mi nočeš izdati.

— Zakaj ne, Mihajlo, Ti boš molčal kot grob, a razen tega te stvar sigurno ne zanima.

Ona pristopi k Bakunjinu in mu šepne skrivnostno v uho:

— Njena mati je ena izmed najbogatejših petrogradskih gospa. Pravijo, da je njen mož milijonar, ona žena je —

Toda starka mu ni utegnila povedati imena:

Vrata se odpro in Bepo prileti v sobo:

— Evo jih! — vzklikne. — So že na stopnjicah.

Vražarica zgrabi Bakunjina za roko in ga potegne za sabo.

V kratkem se zasliši bučno zvonec. Bepo tiho odide in odpre vrata.

Dva gospoda, ogrnjena s širokimi plašči, vstopita. Eden izmed dvojice je poznal to stanovanje, kakor se je zdelo, ponižno je pokazal drugemu, da vstopi v čakalnico.

Bil je car in policijski ravnatelj Ivan Kardov.

—Tu smo, Veličanstvo, — reče tiho. — Nahajava se v čakalnici petrogradske vražarice.

— Mislite li, da naju je kdo videl, Kardov, — vpraša car,

— Nihče naju ni mogel spoznati, Veličanstvo. Pripeljala sva se z navadnim fijakerjem, a plašča in klobuka sta popolnoma izpremenila najin izgled!

— Ste li sigurni, da ni v stanovanju kdo skrit, ki naju pozna?

— Tega ne morem garantirati, — reče Kardov. — Naglašam, da je bila izrecna želja Vašega Veličanstva da gre sem, a da sem bil jaz proti temu.

— Vem, vem, — odvrne car. — Toda jaz sem se odločil, da pogledam v bodočnost.

— Mar Vaše Veličanstvo v resnici misli, da Vam bo ta starka mogla prorokovati?

— Mnogo sem že slišal o njej, — reče car. — Mnogim je že popolnoma točno prorokovala bodočnost.

Nekdo potrka na vrata. Oba se zopet pokrijeta in potisneta klobuke globoko na obraz.

Bepo vstopi v sobo.

— Moja gospodarica prosi onega gospoda, ki mu naj prorokuje bodočnost, da vstopi.

— Sam? — vpraša Kardov.

— Popolnoma sam! — odvrne Bepo. — Moja gospodarica ne sprejme nikdar dveh.

Car gre brez strahu za Bepom, ki ga odvede skozi par temnih sob. Končno odpre vrata neke velike, črne dvorane.

Car vstopi sam v ta prostor.

Petrogradska vražarica mu gre nasproti in mu z roko pokaže na stol, da sede.

Pred njim je visel črni zastor, ki je zakrival del dvorane.

— Želiš videti svojo bodočnost, neznanec? — vpraša vražarica z drhtečim glasom.

— Da, — pravi car.

— Si dobro premislil? Niso vedno lepe in srečne slike, ki nam jih proži naša bodočnost.

— Naj bode, kar bo. Videti hočem. Začni, Sibila! Nisem strahotepec!

— Naj bo! — odvrne starka.

Ona gre k velikem kotlu, ki je stal na trinogu pred zastorom.

Podkuri in kmalu je vrelo v kotlu. Iz njega se je dvigal dim čudnega vonja, ki je kmalu napolnil celo dvorano.

Petrogradska vražarica je mrmrala svoje čudne izreke a nato vzklikne:

Pokaži se bodočnost! Pokaži se! Ali črna ali bela, lepa ali huda, sreča ali nesreča — odkrij se nam!

Zastor se dvigne, a pred carom se pokaže slika, ki ga napolni z grozo in strahom.

Pred njim je stala kočija, v kateri je sam sedel. Kočiji so se približevale neke temne postave. Nosili so v rokah okrogle predmete — tedaj nenadoma — eksplozija, trušč, ki je pretresel celo dvorano — voz in konji odlete v zrak.

— Propast, propast! — vpila je starka. Car bo umorjen. Gorje tebi Rusija! Gorje svetu!

Aleksander omahne. Bil je bled kot smrt, in oblije ga mrzel znoj. Kar mu je vražarica rekla, ga je pretreslo in mu napolnilo dušo s temnimi slutnjami.

Nekaj časa je stal kot okamenel.

— Videl je, kako se je zastor spustil in slišal je kot iz daljave vražaričin glas:

— Oprosti, oprosti mi! Nisem vedela, da si car. — Rekli so mi, da pride k meni trgovec. Ko bi vedela, bi raje umrla, nego da ti to pokažem!

Te besede spravijo cara zopet v ravnotežje. Potegne si z roko preko čela ter reče:

— Dobro, dobro. Dovolj sem videl, Odpelji me ven!

— Sledite mi! — reče Valloni.

Predno sta prišla do vrat, zgrabi car starkino roko ter reče: — Žena, ukazujem ti, da mi poveš resnico! — Si li ti to pripravila, je li bila to prevara ali je v resnici slika bodočnosti?

Radio operatorji v New Yorku, ki so bili v neprestanem stiku z letalom Hughesa, ko je letel okrog sveta. Prvi od leve je operator Dušan Siljenović.

Družina Henry Morgenthau, ki je zakladniški tajnik v Rooseveltovi administraciji, se je odpeljala v Evropo na počitnice.

Woody Hockaday, ki se je hotel v Wichita, Kans. preriniti do predsednikovega avtomobila, da bi mu osnažil čevlje, kot je rekel, je bil precej premikasten od policije. Zaprli so ga za toliko časa, da se je Roosevelt odpeljal.

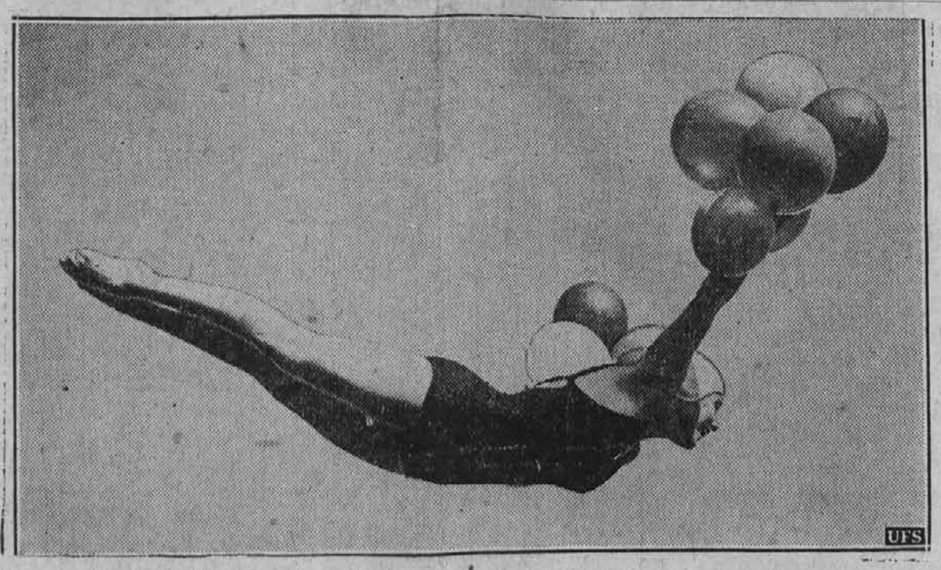

Marjorie Gestring, šampijonka v gracioznem skako v vodo.

IZLET V STARO DOMOVINO

Onim, ki niso imeli prilike, da bi se bili pridružili izletnikom prejšnih skupin, so vab'jeni, da se udeležijo izleta, ki se bo vršil na največjem in najhitrejšem parniku sveta—

"NORMANDIE"

in sicer

31. avgusta 1938

Potnike spremlja od Clevelanda do Ljubljane

MR. STEVE F. PIRNAT

Upravitelj tvrdke AUGUST KOLLANDER

Pomniti je treba, da osebe, ki niso ameriški podaniki, potrebujejo pravočasne prijave, da se jim preskrbi povratno dovoljenje (RE-ENTRY PERMIT).

Ako ste torej med onimi, ki še imajo namen to leto obiskati stari kraj, se takoj zglasite pri

AUGUST KOLLANDER CO.

6419 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio

LOUIS OBLAK

TRGOVINA S POHIŠTVOM

Pohištvo in vse potrebščine za dom.

6612 ST. CLAIR AVE.

HEnderson 2978

VLOGE v tej posojilnici

zavarovane do $5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo osebne in društvene vloge

Plačane obresti po 3%

St. Clair Savings & Loan Co.

6235 St. Clair Ave. HEnd. 5670

PIKNIK

bo popolen uspeh, ako ga oglašate v

"AMERIŠKI DOMOVINI"

Društva imajo izjemne cene na oglasih

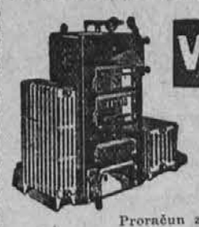

WOLFF HEATING CO.

Telefon: GLenville 9218

AMERICAN RADIATOR PRODUCTS

največji clevelandski razpečevalci

Vroč zrak, para, gretje z vročo vodo in ventilacijski sistem inštaliran.

F.H.A. odplačila—3 leta za plačati

Nobenega plačila takoj.

Proračun zastonj. — Sprejemamo naročila izven mesta.

Popravila in razni deli znižani v ceni.

Vprašajte za našega slov. zastopnika.

715 EAST 103rd STREET CLEVELAND, OHIO

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo: **$ 2.00**

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6121 St. Clair Ave. – Cleveland, O.